

Tematika pisama Franje Ksavera Kuhača – I. i II. svezak korespondencije

Sara Ries, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, Hrvatska

1. Međunarodni znanstveni simpozij mladih istraživača glazbe (iSTeM_2018)

Split, 7-9.prosinca 2018.

- ◆ **F. Ks. Kuhač** (1834-1911.) - položio temelje znanosti o glazbi u Hrvatskoj

- ◆ **13 svezaka korespondencije** (1860-1911.)
 - ◆ više od 3 000 kopija i koncepata poslanih pisama
 - ◆ gotica, latinica, ćirilica
 - ◆ njemački, hrvatski, mađarski
 - ◆ primatelji: kolege, profesori, književnici, glazbenici, učenici, izdavači, političke ličnosti i mogući pokrovitelji, obitelj, prijatelji
 - ◆ vrijedan izvor podataka o duhu vremena u kojem je nastala te važnim političkim i kulturnim promjenama
 - ◆ uvelike razjašnjava Kuhačeva razmišljanja, interese, želje i ideje

I. i II. svezak korespondencije (1860-1869)

- ◇ **I. svezak korespondencije** (25. lipnja 1860 – 9. prosinca 1863)
 - ◇ kratko razdoblje s najmanjim brojem sačuvanih pisama (59)
 - ◇ mnoga pisma su naknadno uklonjena (Kuhač? Kuhačeva obitelj?)
 - ◇ pisma na njemačkom, mađarskom i hrvatskom

- ◇ **II. svezak korespondencije** (1. siječnja 1864 – 29. prosinca 1869.)
 - ◇ velik broj sačuvanih pisama (220)
 - ◇ pisma na njemačkom i hrvatskom

Tematika pisama

- ◇ sakupljanje narodne glazbene baštine
- ◇ predstavljanje svog rada i ideje o nacionalnoj glazbi (Južnih) Slavena
- ◇ molbe za pokroviteljstva i potpore
- ◇ dogovori s izdavačima za objavljivanje njegovog opusa i nabavka nota
- ◇ nabava i preprodaja instrumenata za Osijek i okolicu
- ◇ organizacija glazbenog života Osijeka
- ◇ kulturna politika

Sakupljanje narodne glazbene baštine

Pismo Antonu Becku, kolovoz 1866.

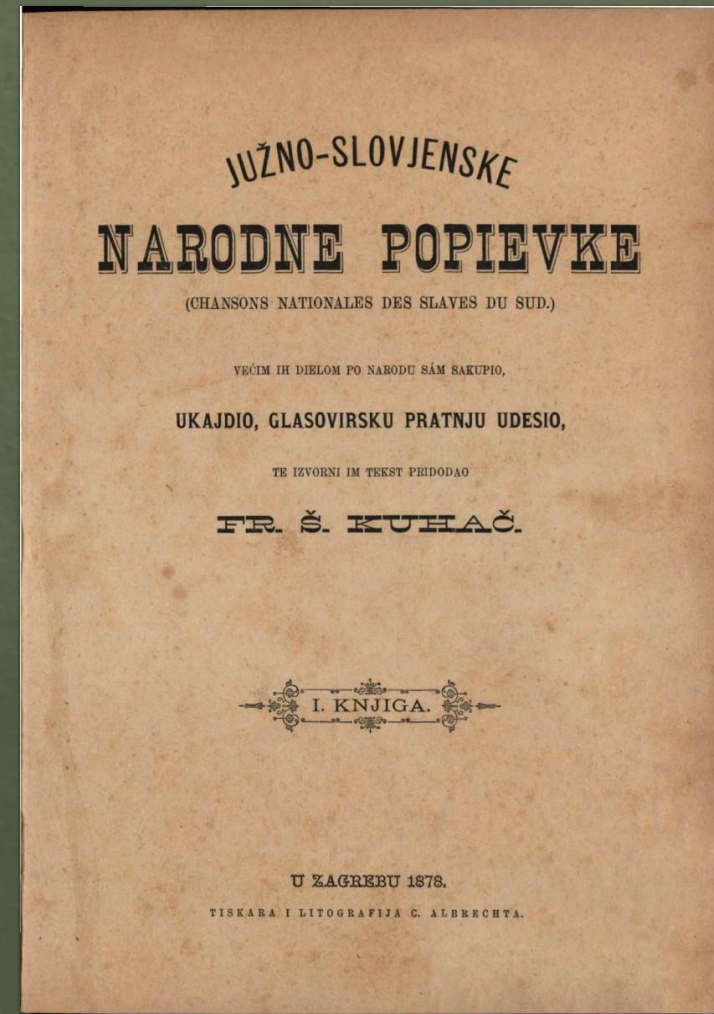
8 Na je meni lov lovit.
9 An sam mlada ko zelena trava *(Bavarska 1866)*
10 Gora, gora svi na noge
11 Luna, luna krabi suak
12 I moja je kćer na sokaku
13 Kiša pada trava rade *svi si 11 prof.*
14 Kad ti gledam oči jasne
15 Lulo moja srebrna okovana
16 O premile mladosti
17 Ipele pliva
18 Ivi mi kazni da seljabin plan *svi si 11 prof. (Bavarska 1866)*
19 Slušajte me pri jatelj: *svi si 11 prof.*
20 Tako tako moja kći sa talom
21 Tko s pušta se neće
22 M baba pozivlje zvuk *svi si 11 prof.*

Ein jasn caplan slagy in Valpe sel gupog siff in plone
bun kom, si siffitij oif A. Dab kumun vnt,
stomel der nft miff if grom ft.

23 Nije garde ko neipra volone
24 Oj Slavijo majko drage
25 Slaven k hajd u boj
26 M boj junaci d'vno-si, *svi si 11 prof.*

Ju dom miff if Nif miff kiff in in siffkandig
goff in juna bibe in in miff kiff f. kntovog
giff M siff, in if ka bibe jounis miff kiff miff
miff in miff prof, miff in in siffkandig grom.

1. Čaja svubi sa siron (siron? or siron?)
2. Čije one momice mlade
3. Zmaki djenojaka (siff kiffkandig kiff?)
4. Nabanice d'kina kiffice *Lado*
5. Proletelo bado (Lado kiffkandig in kiff, miff siff?)
6. Lado dragi svoji Gubi dragu.
7. Slavica žena kiffica.

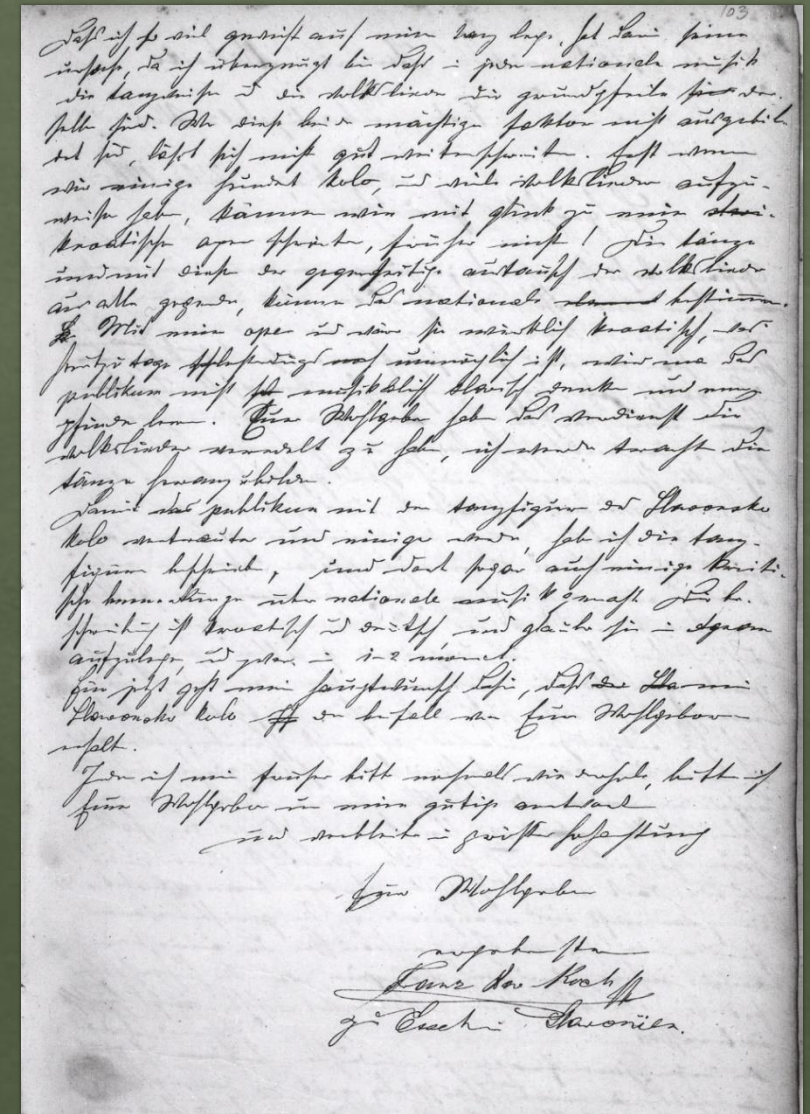

Predstavljanje svog rada i ideje o nacionalnoj glazbi

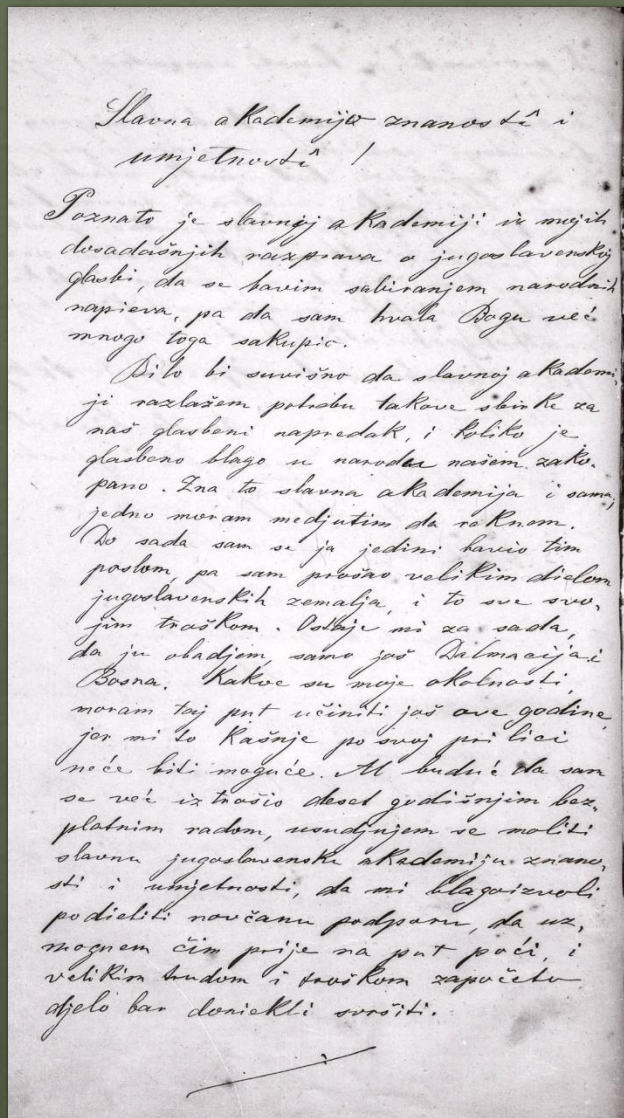
Pismo hrvatskom skladatelju Ferdi Livadiću, srpanj 1865.

„Da još jednom govorim o Slavonskom kolu, moram obratiti pozornost Vaše Plemenitosti na novu formu koju sam sâm skrojio. Što se tiče forme figura, samo sam ih poboljšao (prema Lisinskom), ali ona kod Prostog kola je nova. Vjerujem da sam to jako dobro napravio, jer se tako razlikuju od forme plesova kao što su: Polka, Valcer, itd. Kod Polke su 4 dijela koja nisu prokomponirana nego samo nanizana jedan na drugi. U Prostom kolu nisu dijelovi nanizani jedan na drugi, već jedna misao nastupa kao glavna, koja se u toku skladbe ponovno pojavljuje, čak i pratnji nastojim dati određene posebnosti, dok na teškoj dobi dolazi akord, a ne bas, kao kod valcera ili polke ili čardaša.

Da toliku važnost pridajem jednom plesu ima uzrok u tome da sam uvjeren da su načini plesa i narodne pjesme ishodište svake nacionalne glazbe. Gdje ta dva moćna faktora nisu izgrađena, dalje se neće dobro pisati. Tek kada smo pokazali nekoliko stotina kola i puno narodnih pjesama, možemo s radošću koračati prema nacionalnoj operi, prije toga ne! Plesovi i s time uzajamna razmjena narodnih pjesama iz svih krajeva mogu odrediti nacionalno. S operom, i kada bi ona zaista bila hrvatska, što je dandanas naprosto nemoguće, neće se naučiti publiku da glazbeno misli i osjeća na slavenski način.”

Molbe za pokroviteljstva i potpore

Slavna akademija znanosti i umjetnosti!

Poznato je slavnjoj akademiji iz mojih dosadašnjih razprava o jugoslavenskoj glasbi, da se bavim sabiranjem narodnih napjeva, pa da sam hvala Bogu već mnogo toga sakupio.

Bilo bi suvišno da slavnjoj akademiji razložim potrebu takove sbirke za naš glasbeni napredak, i koliko je glasbeno blago u narodu našem zakopano. Zna to slavna akademija i sama, jedno moram međjutim da reknem. Do sada sam se ja jedini bavio tim poslom, pa sam prošao velikim dijelom jugoslavenskih zemalja, i to sve svojim troškom. Ostaje mi za sada, da ju obadjem, samo još Dalmacija i Bosna. Kakve su moje okolnosti, moram taj put načiniti još ove godine, jer mi to kasnije po svoj prilici ne će biti moguće. Al buduć da sam se već istrošio deset godišnjim bezplatnim radom, usudjujem se moliti slavnju jugoslavensku akademiju znanosti i umjetnosti, da mi blagoizvoli podieliti novčanu podporu, da uzmognem čim prije na put poći, i velikim trudom i troškom započeto djelo bar doniekli svršiti. //

Slavne akademije

U Zagrebu, dne 26. srpnja 1869. najpokorniji sluga

Franjo Š. Koch

Dogovori s izdavačima

Br. 83 gospodinu C. A. Spini c. k. priv. trgovcu muzikalija
 u Beču

Osijek, 5. prosinca 1866.

Već je prošlo sedam tjedana otkako sam Vam poštom poslao 48 forinti i 29 krajcera i još uvijek ne znam da li ste primili novce ili ne. K tome sam od Vas naručio neke muzikalije, međutim ni to još nisam primio i neke od njih bi mi hitno trebale. Od moje 4 klavirske skladbe molim Vas da mi najljubavnije pošaljete:

4 komada op 20. Mi smo braćo

10 II op 21 Jugoslavjansko Kolo

10 II op 22, Bosansko Kolo

10 II op 23, Na grobu Lisinskog

1 komad Suppè Fr. V. Uvertira s korištenjem dalmatinskih narodnih melodija četveroručno Beč, izdao Glöggl

1 kom. Suppè Fr. Uvertira za djelo „Pjesnik i seljak“, Brunnerov aranžman za klavir četveroručno, München, izdao Jos. Aibl.

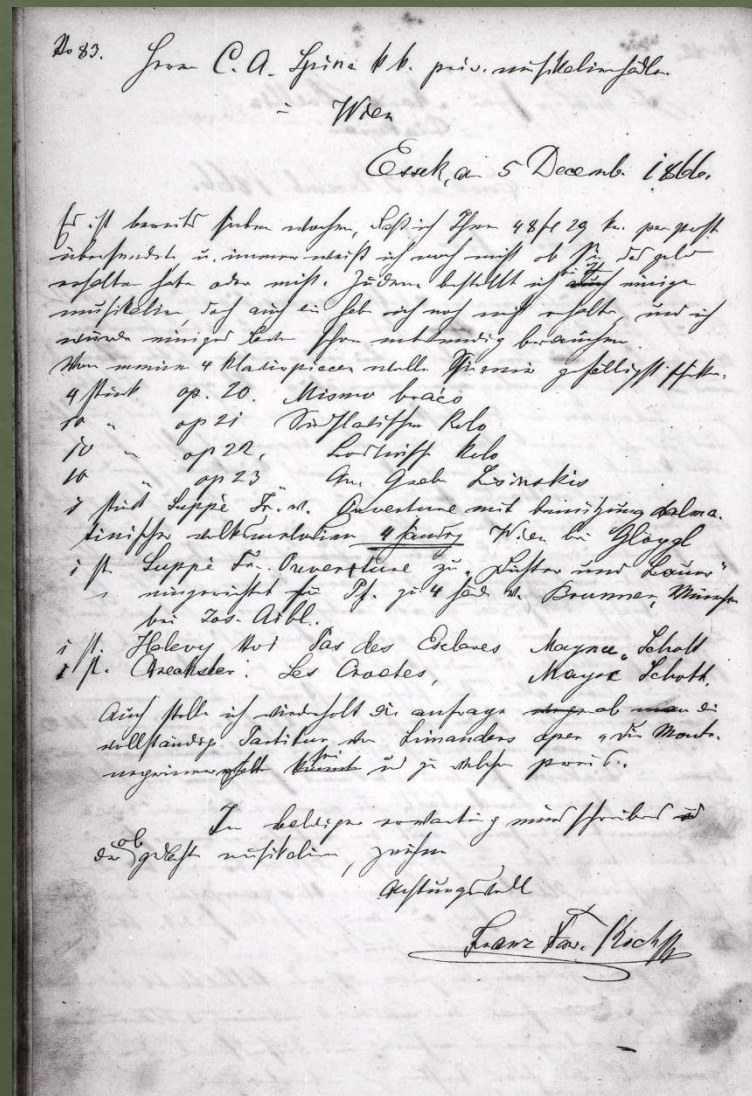
1 kom. Halevy No 1 Pas des Esclaves Mainz, izdao Schott

1 kom. Drechsler: Les Croates, Mainz, izdao Schott

Isto tako ponovno postavljmam pitanje može li se dobiti potpuna partitura Limnanderove „Les Montenegrins“ i po kojoj cijeni.

U skorom očekivanju pisma i gore spomenutih skladbi ostajem
Pun poštovanja

Franz Xav. Koch

Organizacija glazbenog života Osijeka

- ◇ organizacija koncerata inozemnih izvođača (Franz i Carl Doppler, Antal Sipos...)
- ◇ nastupi na manifestacijama sa zborom kojeg vodi
- ◇ nabavka notnog materijala za javne nastupe
- ◇ neslaganje sa kolegama Johannom Nepomukom Hummelom i dirigentom gradskog orkestra Schulzom

Kulturna politika

- ◇ politička previranja izravno utječu na (ne)mogućnost dobivanja financijske potpore, ali i zaposlenja, budući da se zbog Nagodbe (1867.) odgodio prijedlog za otvaranje Konzervatorija
- ◇ manjak sredstava i nezainteresiranost institucija

pismo Milanu Krešiću, 31. prosinca 1865

„Ali sada kao i ja znate, da dotične stvari ne odlučuju što je vrijedno, a što ne, nego promjenjivi slijed politike. U današnje vrijeme Beč samo gleda prema Mađarskoj, a time i Spina ne može započeti nakladu slavenskih muzikalija, kao što sam mu ja predložio. Kad se nadjača mađarsko ludilo, možda će Bečani ponovno baciti pogled na druge nacije, i Spina ili netko drugi će rado pristati otvoriti odjel za slavensku glazbu u svojoj izdavačkoj kući. Do tada ću raditi u pričuvi i ako u roku od 14 dana od Spine ne dobijem korekture, zahtijevat ću svoje rukopise natrag.”

- ◇ iz pisama je razvidno da su određeni Kuhačevi radikalni stavovi posljedica nepovoljnog kulturnog okruženja i opće nezainteresiranosti institucija i javnosti za njegove ideje
- ◇ za Kuhača glazba nije političko sredstvo, već **bitan dio kulturnog identiteta naroda**
- ◇ Kuhač je pokušao jasno i određeno definirati nacionalni stil ovih prostora i implementirati ga u društvenu svijest šire javnosti
- ◇ neprekidno i ustrajno se borio za ostvarivanje svojih ciljeva

Hvala na pažnji!